

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM

Operatív rész

A felülvizsgálatot készítette a Fejér Megyei Önkormányzat megbízásából a HÉTFA Elemző Központ - Város- és Területfejlesztési Iroda, a TOP-1.5.1-20-2020-00010 azonosítószámú, „A 2021-2027 tervezési időszak stratégiai szintű előkészítése Fejér megyében” c. projekt keretében

Tervezők:

HÉTFA Elemző Központ részéről:

Csite András

Fazekas Gergely

Remete Zsuzsa

Fejér Megyei Önkormányzat részéről:

Hajnalné Dr. Szecsődi Zsuzsanna
Igari Antal

Balsay István
Nagy Ivett

Kígyóssy Gábor

2020. DECEMBER 22.

Tartalomjegyzék

Tervezés háttere	3
Támogatás segítségével megvalósítandó programok.....	4
Európai Unió támogatás felhasználásával tervezett programok	4
Központi EU támogatások	5
Releváns hazai támogatási programok.....	6
Országos jelentőségű beruházások	7
Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerinti csoportosításban	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
I. Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások.....	10
Prioritáshoz kapcsolódó célok	10
Prioritás keretében elérendő célok.....	10
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	11
II. Munkaerőpiacra való felkészítés.....	15
Prioritáshoz kapcsolódó célok	15
Prioritás keretében elérendő célok.....	15
Prioritás részletes tartalmának bemutatása	16
III. Emberi erőforrások minőségi fejlesztése	19
Prioritáshoz kapcsolódó célok	19
Prioritás keretében elérendő célok.....	19
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	20
IV. Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása	24
Prioritáshoz kapcsolódó célok	24
Prioritás keretében elérendő célok.....	24
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	25
V. Természeti környezet védelme.....	29
Prioritáshoz kapcsolódó célok	29
Prioritás keretében elérendő célok.....	29
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	30
VI. Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása.....	34
Prioritáshoz kapcsolódó célok	34
Prioritás keretében elérendő célok.....	34
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	35
VII. Települési épített környezet fejlesztése.....	38
Prioritáshoz kapcsolódó célok	38
Prioritás keretében elérendő célok.....	38
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	39
VIII. Kulturális és történelmi örökségek ápolása	43
Prioritáshoz kapcsolódó célok	43
Prioritás keretében elérendő célok.....	43
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	44
IX. Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása	47
Prioritáshoz kapcsolódó célok	47
Prioritás keretében elérendő célok.....	47
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	48
X. Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése	52
Prioritáshoz kapcsolódó célok	52
Prioritás keretében elérendő célok.....	52
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	53
XI. Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése	56
Prioritáshoz kapcsolódó célok	56
Prioritás keretében elérendő célok.....	56
Prioritás részletes tartalmának bemutatása.....	57

TERVEZÉS HÁTTERE

A megyei szintű területfejlesztési tervezési dokumentumok körét, tartalmát, felépítését a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) számú Kormányrendelet szabályozza részletesen. A rendeletet szükséges alkalmazni a 2021-2027-es tervezési időszakra történő felkészülés során, így ennek megfelelően készül el Fejér megye területfejlesztési koncepciója, valamint a megyei területfejlesztési program.

A 2020-ban megkezdett és megújított Fejér Megyei Területfejlesztési Koncepcióban szerepelnek a megye hosszútávra szóló átfogó céljai, stratégiai céljai, valamint horizontális céljai, illetve a 2030-as időszakig szóló jövőképe. Ennek alapján kezdődött meg a területfejlesztési programozás: a stratégiai program, és az operatív program elkészítése.

A területfejlesztési program stratégiai programrésze és operatív programrésze közötti logikai kapcsolat szerint a stratégiai program kijelöli a megyei stratégiai fejlesztési prioritásokat, melyeket az operatív program bont le operatív szintű fejlesztési javaslatokra, beavatkozási területekre. Az operatív program a területi fejlesztési igényekhez hozzárendeli a lehetséges finanszírozási forrásokat, elsődlegesen az európai uniós operatív programokat (azok prioritásait), definíció szerint továbbá kitér a hazai támogatással megvalósuló programok bemutatására is. A megyei területfejlesztési program operatív programrészében szereplő, területi operatív programhoz kötődő fejlesztések képezik az alapját a megyei integrált területi program tartalmának is.

A 2021-2027-es tervezési időszakra való felkészülés jegyében Fejér megye 2020-ban megkezdte a fejlesztési és projektötletek összegyűjtését, illetve pontosabb kidolgozását, amelyek során a korábbi évek eredményeinek tapasztalatai is beépítésre kerültek. Az operatív program indikatív jelleggel tartalmazza a Területfejlesztési Koncepció Javaslatlételi szakaszában meghatározott átfogó, stratégiai, valamint a horizontális célokhoz illeszkedő fejlesztési elképzeléseket, projekteket.

Az operatív program tervezési időszakában, 2020. decemberében rendelkezésre álló jogszabályi keretek a következők:

- 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól
- 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozat a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről

A Fejér Megyei Területfejlesztési Program – Operatív Program szerkezetét tekintve követi a 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendeletben meghatározott formát, valamint a Pénzügyminisztérium által 2020. október 6-án megjelentetett, „*Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez*” című dokumentumban megadott szempontokat. Az operatív program kidolgozásakor figyelembe vettük a Pénzügyminisztérium által előzetesen, munkaközi verzióként rendelkezésre bocsátott „*Útmutató a megyék Integrált Területi Programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027*” című dokumentumot.

TÁMOGATÁS SEGÍTSÉGÉVEL MEGVALÓSÍTANDÓ PROGRAMOK

EURÓPAI UNIÓS TÁMOGATÁS FELHASZNÁLÁSÁVAL TERVEZETT PROGRAMOK

A Fejér Megyei Területfejlesztési Program a finanszírozás tekintetében jelentős mértékben támaszkodik az európai uniós források felhasználására. A 2021-2027-es időszakra vonatkozóan Magyarországon a következő 7 operatív program határozza meg az Európai Uniós források kihelyezését.¹

Operatív program neve		Tervezett prioritások
Digitális Megújulás Operatív Program	DIMOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Közszolgáltatások digitalizációja 2) Elektronikus közszolgáltatások összehangolása
Humánfejlesztési Operatív Program	HOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Egészségügyi fejlesztések 2) XXI. századi köznevelés 3) Társadalmi felzárkózási fejlesztések 4) Szociális fejlesztések 5) Rászoruló személyek támogatása 6) Család- és ifjúságügyi fejlesztések
Magyar Akvakultúra-fejlesztési Program	MAKOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése 2) A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása
Mobilitás Operatív Program	MIOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése 2) TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése 3) Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
Vállalkozásfejlesztési és Innovációs Program	VINOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vállalkozásfejlesztés, kiemelt stratégiai ágazatok fejlesztése, digitalizáció 2) Kutatás, fejlesztés, innováció 3) Fenntartható munkaerőpiac 4) Ifjúsági garancia 5) Felsőoktatás, szakképzés 6) Turizmus, örökségvédelem
Versenyképes Magyarország Operatív Program	VMOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Versenyképes megye 2) Térségfejlesztés 3) Turizmus, helyi turisztikai fejlesztések 4) Területi humán fejlesztések 5) Budapesti infrastrukturális fejlesztések 6) Budapesti humán fejlesztések
Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program	ZIKOP	<ol style="list-style-type: none"> 1) Vízgazdálkodás, katasztrófakockázat csökkentés 2) Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság 3) Környezet- és természetvédelem 4) Megújuló energiagazdaság 5) Igazságos átmenet

¹ 2020. október 29-én társadalmi egyeztetésre bocsátott információk alapján.

A Pénzügyminisztérium útmutatója alapján Versenyképes Magyarországért Operatív Program (VMOP) néven a 2021-2027-es időszakban is meghatározásra kerül decentralizált, a területi alapú fejlesztéseknek teret adó operatív program. Fontos kiemelni, hogy a VMOP a 2021-2027-es időszakban a következő elvek mentén támogatja a helyi törekvéseket:

- elsődlegesen a helyi önkormányzati fejlesztéseket finanszírozza,
- a fejlesztési tematikája kiterjed a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a települési infrastruktúra településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére,
- a kiemelt térségekben ezeket a fejlesztéseket térségi alapon összehangolja és ezeken túlmenő térség specifikus fejlesztéseket is finanszírozhat,
- fenntartható városfejlesztési intézkedése keretében a helyi fejlesztési stratégiájuk alapján kiválasztott városok a fenti fejlesztéseket integrált helyi városfejlesztési programokban valósíthatják meg,
- szerepet vállal a helyi jelentőségű turizmus fejlesztésében,
- szerepet vállal a komplex programmal fejlesztendő járásokban, helyi társadalmi felzárkózási programok támogatásában.

KÖZPONTI EU TÁMOGATÁSOK

Fejér megye területi elhelyezkedéséből kifolyólag nem vesz részt határmenti együttműködési programokban az EU-ban, ugyanakkor két transznacionális programban jogosult a pályázásra. Fejér megye számára a következő határokon átnyúló, nemzeteket átfogó és régiók közötti együttműködések nyújthatnak Európai Unió központi fejlesztési forrást a 2021-2027-es tervezési időszakban:

- Interreg Central Europe / Közép-Európa területi együttműködési program²
- Interreg Danube / Duna Transznacionális Program³
- ESPON⁴
- Urbact IV.⁵
- Interact IV.⁶

Ezen felül továbbá a minden tagállam számára elérhető központi forráskeret tekintetében is nyújthatók be pályázatok a megyéből. Így a települések és a helyi szervezetek számára kiemelten fontos programok a következők:

- Erasmus+
- Europe for Citizens

---

² A közép-európai területi együttműködés az innováció, a karbonszegény gazdaság, a környezetvédelem, a kultúra és a közlekedés terén tapasztalható regionális kihívásokra válaszul alkalmazott intelligens megoldások megvalósításának katalizátora.

³ A Duna Transznacionális Program támogatja a területi politikák integrálását számos, az Európai Duna Régió Stratégia (EDRS) prioritásaihoz köthető területen.

⁴ Az ESPON 2020 együttműködési program célja az uniós kohéziós politika hatékonyságának javítása, és az európai strukturális és beruházási alapok alá tartozó egyéb ágazati politikák és programok, valamint a nemzeti és regionális területfejlesztési politikák támogatása.

⁵ A fenntartható városfejlesztés előmozdítására szolgáló európai uniós csere- és oktatási program.

⁶ A program célja, hogy a tapasztalatok megosztásának, a helyes gyakorlatok átadásának és az innovatív megközelítések terjesztésének ösztönzésével növelje a kohéziós politika hatékonyságát a területi együttműködési programok és partnerek között.

- Horizon Europe
- LIFE program

A 2021-27-es időszakra vonatkozó Interreg Europe program első egyeztetési dokumentuma 2020. szeptemberében került közzétételre⁷. A program egy specifikus célt határoz meg a következő időszakra: jobban együttműködő kormányzást („a better cooperation governance”). A tematikus célkitűzések az Európai Bizottság 2021-2027-es időszakra vonatkozó kohéziós célkitűzéseivel egyeznek meg, azaz:

- Intelligensebb Európa
- Zöldebb, karbonszegény Európa
- Jobban összekapcsolódó Európa
- Szociálisabb Európa
- A polgáraihoz közelebb álló Európa

A COVID-19 válsághelyzetre reagálva az Európai Unió helyreállítási tervet dolgozott ki, amely az EU 2021-27-es költségvetésre is hatással volt. Az Európai Tanács 2020. júliusában elfogadott egy COVID-19 gazdasági helyzetre reagáló helyreállítási alapot (Next Generation EU). Ezen belül célzottan tagállami (RRF – Helyreállítási és Reziliencia Eszköz) és központi források is helyet kaptak. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy egyes központi források – úgy, mint a Méltányos Átállást Támogató Alap, a Horizont Europe kutatási program, InvestEU beruházás finanszírozási program, a vidékfejlesztési támogatási program - kerete jelentősen csökkent. Más források - úgy, mint a bajba jutott cégeknek szóló támogatási program (Solvency Support Instrument), az egészségügyi ellenálló képesség javítására szolgáló HealthEU program, szomszédsági fejlesztési és nemzetközi együttműködési eszköz (NDICI) - pedig befagyasztásra is kerültek.

RELEVÁNS HAZAI TÁMOGATÁSI PROGRAMOK

Az Európai Uniós forrásokon túl a Fejér Megye Területfejlesztési Program megvalósítása során hazai forrásokra is támaszkodik. Így – a teljesség igénye nélkül – különösen a következő támogatási programok felhasználása javasolt:

- HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zrt. támogatásai,
- Irinyi-terv iparstratégiai támogatási program pályázat
- Jelenlét program,
- Kisfaludy Program,
- Közfoglalkoztatási program,
- Magyar Falu Program,
- Modern Városok Program
- Nemzeti Együttműködési Alap pályázatok,
- Nemzeti Környezetvédelmi Program keretében meghirdetett támogatások,
- Nemzeti Kulturális Alap pályázatai,
- Népi Építészeti Program,
- NKFIH innovációs és kutatási pályázatok,
- OFA Nonprofit Kft. pályázatai,
- Országfásítási Program
- Széchenyi Hitelprogram, MNB hitelprogram,

⁷ https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/documents/Programming_Committee/2021-2027_Interreg_Europe_Cooperation_Programme.pdf

- Tanyaprogram,
- Útravaló pályázatok, Nemzeti Tehetség Program
- Zrínyi 2026 Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program

ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ BERUHÁZÁSOK

Kiemelt, országos jelentőségű fejlesztések Fejér megye társadalmi-gazdasági fejlődésének előmozdítása, valamint a megyét magába foglaló közép-dunántúli térség területi és társadalmi kohéziójának erősítése érdekében:

- Az észak-déli irányú kapcsolatot biztosítja Budapest-Dunaújváros-Pécs-Horvátország között az M6-os autópálya országhatárig történő kiépítése.
- 13., 81., 63. sz. főutak gyorsforgalmi úttá fejlesztése Komárom – Mór – Székesfehérvár – Sárbogárd között
- M8-as autópálya-szakasz megépítése M7/Enying – Sárbogárd – Dunaújváros között, amely összeköti a 8-as főutat Kecskemét felé.
- M1 autópálya 2x3 sávra bővítése Budapest és Bicske (nyugat csp.) között
- Budapest-Pécs vasútvonal fejlesztése
- Székesfehérvár-Boba vasútvonal fejlesztése (kapcsolat a koperi kikötővel)
- V0 Budapestet délről elkerülő vasútvonal fejlesztése
- Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház fejlesztése

TERVEZETT FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK MEGYEI PRIORITÁSOK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN

Fejér Megye 2030-ig tartó Területfejlesztési Konceptiója 2021-ben került megújításra. A Területfejlesztési Konceptió módosításai nem érintik a megye 2030-as jövőképre vonatkozó megállapításokat. Ugyanakkor új stratégiai célokat – melyek között területi és szakágazati célok is találhatók – horizontális célokat és prioritásokat tartalmaznak. A meghatározott megújított célok és prioritások rendszerét az alábbi táblázat mutatja be.

Jövőkép 2013-2030		FEJÉR MEGYE Fejér megye tradicionális társadalmi, kulturális, gazdasági-logisztikai szerepköreinek fenntartható és innovatív fejlesztése					
Átfogó célok (2013-2030)	I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség			II. Élhető megye és települések		III. Innovatív és fejlődő gazdaság	
Stratégiai célok 2021-2027	I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése	I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése	I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye	II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése	II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, , zöldebb Fejér megye	III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye	III.2 Gazdasági környezet fejlesztése
Területi célok 2021-2027	T.1 Fenntartható városok			T.2 Dél-Fejér		T.3 Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve); Vértes és a Budapest környéke turisztikai térség	
Horizontális elvek és célok	1) Város – vidék együttműködésének erősítése 2) A fejlesztési programok hatékonyságának növelése 3) Fenntarthatóság 4) Esélyegyenlőség 5) Foglalkoztatás növelése 6) A klímaváltozás és a váratlan események, egészségügyi járványok kedvezőtlen hatásainak mérséklése, ellenállóság fejlesztése						

Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiója alapján a megye 11 fejlesztési prioritáson keresztül tervezi a Konceptió megvalósítását a 2021-2027-es időszakra vonatkozólag. Ezek a prioritások a következők:

- I. Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások
- II. Munkaerőpiacra való felkészítés
- III. Emberi erőforrások minőségi fejlesztése
- IV. Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása
- V. Természeti környezet védelme
- VI. Klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozása
- VII. Települési épített környezet fejlesztése
- VIII. Kulturális és történelmi örökségek ápolása
- IX. Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása
- X. Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése
- XI. Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése

A Pénzügyminisztérium által kiadott útmutató szerint meghatározott szerkezetben, a következő szempontok mentén mutatjuk be az egyes prioritásokat:

- Melyek azok a helyzetelemzés során feltárt tényezők, problémák, amelyekre az adott prioritás reagálni kíván?
- Milyen módon kapcsolódik az adott prioritás a területfejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz, illetve az EU 2021-2027-es időszakra vonatkozó szakpolitikai célkitűzéseikhez?
- Melyek azok a legfontosabb Területi Konceptióba foglalt célok, melyek elérését a prioritás megvalósítása biztosítja?
- Melyek a prioritás keretében tervezett intézkedések?
- Mi a tervezett intézkedések területi relevanciája?
- Milyen fejlesztési projekteken keresztül valósulnak meg az intézkedések (indikatív felsorolás)?
- Mekkora az a becsült forrástömeg, amely szükséges az intézkedések megvalósításához, és milyen finanszírozó források vehetők igénybe?
- Mely szervezetek lehetnek az intézkedések főbb kedvezményezettjei, a lebonyolításban közreműködő szereplők, illetve miképp határozhatók meg a főbb érintett célcsoportok?
- Milyen pénzügyi ütemezés mellett várható az intézkedések megvalósulása?
- Milyen mérhető és számszerűsíthető indikátorokkal lehet az adott prioritás keretében tervezett prioritások hatékonyságát mérni?

I. TÁRSADALMI KOHÉZIÓ, ELÉRHETŐ KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A társadalmi kohéziót célzó projektek a helyi közösségek fejlesztését, a népesség- és munkaerő-megtartó erő növelését, a foglalkoztathatóság javítását célozzák meg. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-zerterve való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseivel

Átfogó célok:

- Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
- Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

- I.3 Területi különbségek mérséklése
- II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

A társadalmi kohézió érdekében szükséges intenzíven beruházni a területi humánfejlesztésekbe, biztosítani az egészségügyi és szociális alapszolgáltatások, a társulási rendszerek stabil működését, valamint csökkenteni a társadalmi leszakadást, kirekedést. A prioritás célja, hogy megerősödjenek a helyi közösségek, a térség népesség- és munkaerő-megtartó ereje növekedjen, területileg függetlenül könnyen elérhetővé váljanak a községszolgálatok, a közművelődési, sport, szabadidős és egészséges életmódra nevelő infrastruktúrák.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Társadalmi kohézió, elérhető közszolgáltatások							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés								
Innovatív városfejlesztési tevékenységek (pl. közösségfejlesztés, kultúra, helyi gazdaság, zöld város témakörökben)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	15.700	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. DIMOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	A programba bevont települések száma A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest	igen
Okos megye, okos város, okos település, okos térség fejlesztések (IKT jellegű fejlesztések)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	2.100			igen
Közösségi terek (közösségi ház, játszótér, közös használatú települési területek, templom, temető, ravatalozó) megújítása, fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	12.200			igen
2. Közszolgáltatások fejlesztése								
Bölcsőde, óvoda fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	kisgyermekes családok	2021-2027	10.500	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. DIMOP) és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program, Nemzeti Kulturális Alap támogatásai)	A programba bevont települések száma	igen
Közművelődési intézmények fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	lakosság	2021-2027	2.700			igen
Közösségi programok	megye egész területe	Települési önkormányzatok Megyei önkormányzat	lakosság turisták	2021-2027	500			igen
Egyéb közszolgáltatások (pl. falugondnoki szolgáltatás, hivatali épület)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	960			igen

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		Megyei önkormányzat Kormányhivatal						
3. Közösségi és látványsport fejlesztések								
Sport és szabadidős infrastruktúra (pl. szabadtéri sportpálya, sportcsarnok, tanuszoda) fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek, Sportszervezetek, egyesületek	lakosság	2021-2027	7.700	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP) és hazai programok (pl. Modern Városok Program, látvány-csapatsport támogatás, Nemzeti Tehetség Program)	A programba bevont települések száma	igen
Sportrendezvények támogatása, sportszervezetek eszközbeszerzései	megye egész területe	Nonprofit szervezetek, Sportszervezetek, egyesületek	sportolók, sportot szeretők	2021-2027	na.			igen
4. Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása								
Szociális városrehabilitáció	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Kormányhivatal	lakosság leszakadó társadalmi csoportok	2021-2027	3.500	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP) és egyéb EU és hazai programok (pl. OFA programok)	A programba bevont települések száma A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest	
Társadalmi innováció, komplex fejlesztések	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	lakosság leszakadó társadalmi csoportok	2021-2027	500			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés • Közzolgáltatások • Közösségi és látványsport fejlesztések • Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják társadalmi kohézió, elérhető közzolgáltatások célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az elmúlt tervezési időszak beavatkozásai ellenére a kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség). • A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti innováció orientált, K+F, közlekedési hálózatok fejlesztése. • A helyi termékek előállításával, rövid ellátási láncokkal, a helyi gazdaság „újrafelfedezésével”, térségi autonómiával kapcsolatos attitűdök erősödése az intézményi szereplők és a lakosság szempontjából.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti. Ugyanakkor a társadalmi felzárkózás intézkedései esetében a hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) területére a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek, • Sport szervezetek, egyesületek • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói • lakosság • kisgyermekes családok • sportolók és sportszeretők • települési szolgáltató intézmények • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>56,4 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • DIMOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Modern Városok Program, Látvány-csapatsport támogatás, Nemzeti Kulturális Alap, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • A megye lakónépességének változása a bázisévhez (2020) képest

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
1.1 Helyi és kisközösségi identitás erősítése, szolgáltatás- és infrastruktúrafejlesztés	24,0	6,0	30,0
1.2 Közszolgáltatások	11,76	2,94	14,7
1.3 Közösségi és látványsport fejlesztések	6,2	1,5	7,7
1.4 Társadalmi felzárkózás, népesség megtartása	3,2	0,8	4,0
Összesen	45,16	11,24	56,4

II. MUNKAERŐPIACRA VALÓ FELKÉSZÍTÉS

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a megye lakosai számára lehetőséget biztosít, hogy a munkaerőpiaci pozícióikat megerősítsék. Ezek a lehetőségek segítenek felzárkózni az elmaradott településeknek, kiegyenlített társadalmi, gazdasági fejlődést eredményezhet. A következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

I.3 Területi különbségek mérséklése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

A Fejér megyei területfejlesztési tervezés során kiemelt fontosságú a lakosság szaktudásának, képességeinek, kreativitásának folyamatos gyarapítása, így a helyi gazdaság versenyképességének növelése érdekében fejlesztési irány a kor követelményeinek megfelelő tudás minél szélesebb körben való elérhetősége. E feltételek teljesítéséhez Fejér megyében adott az intézményi háttér, így ezek korszerű infrastrukturális, szervezési és együttműködési kereteinek biztosítására van szükség

A prioritás a megye lakosai számára lehetőséget biztosít, hogy a munkaerőpiaci pozícióikat megerősítsék. Ezek a lehetőségek egyaránt segítenek a gazdasági, foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) felzárkózásában, a rendkívüli válsághelyzetek okozta társadalmi-gazdasági hatások rugalmas kezelésében, valamint a szakképzett munkaerő elvándorlásának pótlásában, a helyben maradt munkaerő pozícióinak javításában, ezzel kiegyenlített társadalmi, gazdasági fejlődés számára nyitva meg az utat.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Munkaerőpiacra való felkészítés							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése								
Munkaerőpiaci foglalkoztathatósági támogatások (paktum)	megye egész területe	Megyei önkormányzat Kormányhivatal Külső munkaerőpiaci szolgáltató	állás-keresők, munkaadók	2021-2027	4.000	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP, VINOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, OFA programok)	A programban elért munkavállalók száma A legfeljebb 8 osztály végzettség aránya a teljes népességen belül Fejér megyében	igen
Egyéb foglalkoztatási programok	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	állás-keresők	2021-2027	5000			igen
Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés)	megye egész területe	Szakképzési Centrum	tanulók, állás-keresők	2021-2027	2.928			igen
Atipikus foglalkoztatási formák támogatása	megye egész területe	Vállalkozók	állás-keresők, munkavállalók	2021-2027	na.			igen
2. Munkába állást elősegítő fejlesztések								
Munkavállalók lakhatási lehetőségeinek szélesítése	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	állás-keresők, lakosság	2021-2027	1.750	VMOP 1. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. VINOP, MIOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, OFA programok, Magyar Falu Program)	A programban elért munkavállalók száma	
Munkavállalók közlekedési lehetőségeinek szélesítése (közösségi közlekedés fejlesztése, alternatív közlekedési eszközök és útvonalak)	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok, közlekedési társaságok	munkavállalók, lakosság	2021-2027	1.200			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése • Munkába állást elősegítő fejlesztések
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Koncepciójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a munkaerőpiacra való felkészítés célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági, foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) felzárkóztatása. • A rendkívüli helyzetekre, a több hullámban érkező pandémia okozta társadalmi, gazdasági, környezeti hatásokra való reakcióképesség és előrelátás érdekében, az átalakuló munkaerőpiachoz való rugalmas hozzáállás. • A főváros közelsége és Észak-Nyugat Dunántúl határ közeli helyzete okozta szakképzett munkaerő elvándorlásának pótlása, a helyben maradt munkaerő kihasználása. • A társadalmi feszültségek mérséklése, foglalkoztatási problémákra megoldás.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség), amelyek területére a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek, • Szakképzési centrumok • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói, álláskeresői • szakképzési tanulók • lakosság • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>11,9 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • VINOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban elért munkavállalók száma • A legfeljebb 8 osztály végzettek aránya a teljes népességen belül Fejér megyében

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
2.1 Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	9,5	2,4	11,9
2.2 Munkába állást elősegítő fejlesztések	2,4	0,6	2,95
Összesen	11,9	3	11,9

III. EMBERI ERŐFORRÁSOK MINŐSÉGI FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A megye területén élők életminőségének javítása, a területi különbségek csökkentése a prioritás fő célja. A következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik a prioritás:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rendszer fejlesztésére irányuló fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik.

Prioritás keretében elérendő célok

A prioritás célja, hogy a köznevelés és oktatási intézmények megyei fejlesztésével, az egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások minőségi javításával a megye területén élők életminőségét javítsa úgy, hogy közben figyelembe veszi a térségen belüli területi különbségeket is, és törekszik azok csökkentésére. Célkitűzés az, hogy olyan alpinfrastruktúra és szolgáltatásfejlesztő programok valósuljanak meg, amelyek segítik a megyei emberi erőforrások minőségi fejlesztését.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:		Emberi erőforrások minőségi fejlesztése						
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Köznevelés								
Oktatás infrastruktúrájának fejlesztése (pl. épületfejlesztés, bővítés, átalakítás)	megye egész területe	Tankerületi központok / helyi iskolák Települési önkormányzatok	lakosság, tanulók	2021-2027	15.284	VMOP 1. és 2. prioritás, egyéb EU-s programok (pl. HOP, ZIKOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Tempus Közalapítvány)	Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében	igen
2. Egészségügyi alpinfrastruktúra és szolgáltatások								
Alapinfrastruktúra fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok	lakosság	2021-2027	4.200	VMOP 1., 2. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (HOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete)	
Egészségügyi ellátás fejlesztése (pl. fogorvosi rendelő, szakellátás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok, Kórház, Egészségügyi szakellátó rendszer	lakosság	2021-2027	10.000			
Szűrő-, megelőző vizsgálatok kiterjesztése, védőoltások rendszerének továbbfejlesztése	megye egész területe	Egészségügyi szakellátó rendszer	lakosság	2021-2027	na.			

3. Szociális rendszer								
Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	7.235	VMOP 1., 2. és 3. prioritás, egyéb EU-s programok (HOP), és egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program, Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében	
Idősek otthona kialakítása / fejlesztése	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	8.170			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Köznevelés • Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások • Szociális rendszer
Tervezett fejlesztések tartalmának és indoklásának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják az emberi erőforrások minőségi fejlesztése célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hátrányos helyzetű településeken élők életminőségének javítása • Területi humánfejlesztések és egészségügyi-alapellátási, járó beteg szakellátási és szociális alapszolgáltatások társulási rendszerek stabil működése. Társadalmi leszakadás, szegénység/társadalmi kirekesztés (megváltozott munkaképességűek, szegénység, roma ügyek összehangolása a szociális várostérség/társulás rehabilitációval). • A pandémia okozta, illetve más váratlan helyzet kezelésére felkészült egészségügy szükséges. • A szervezett szűrési rendszerek és a műtéti/egyéb beavatkozások hatékonyságának fokozása, a leterheltség mérséklése. • A prevenció programok, betegség megelőzés enyhítené az egészségügy leterheltségét. • Területi különbségek mérséklése az oktatás és az egészségügy területén.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rendszer fejlesztése intézkedést. Ezen intézkedés tekintetében a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Megyei Önkormányzat • Kormányhivatal • Tankerületi központ • Települési önkormányzatok és tulajdonukban levő gazdasági társaságok • Szakellátást végző szakigazgatási szervek • Nonprofit szervezetek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • leszakadó társadalmi csoportok

Forrásigény és forrásösszetétel
44,9 milliárd Forint
Finanszírozó forrás:
<ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1., 2. és 3. prioritás, • HOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Modern Városok Program, Magyar Falu Program, Tempus Közalapítvány oktatási fejlesztése stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében • Korai iskolaelhagyók aránya Fejér megyében

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
3.1 Köznevelés	12,2	3,1	15,3
3.2 Egészségügyi infrastruktúra és szolgáltatások	11,4	2,8	14,2
3.3 Szociális rendszer	12,3	3,1	15,4
Összesen	35,9	9	44,9

IV. PERIFÉRIKUS ÉS VIDÉKI TÉRSÉGEK FELZÁRKÓZTATÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A periférikus területek jobb összeköttetése a központokkal a területi különbségek csökkenését eredményezi, továbbá gazdasági és társadalmi előnyökkel is jár. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

4. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

I.3 Területi különbségek mérséklése

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép_Duna Menti Kiemelt Térség) jelentik.

Prioritás keretében elérendő célok

Az első négy prioritás célja összefogóan a helyi közösségtudat, a kohézió, a népességmegtartó képesség erősítése, a munkaerő minőségi fejlesztése és a területi kihívások kezelése az emberekbe történő befektetéssel. Ám mindezt úgy kell elérni, hogy ez ne növelje, inkább csökkentse a megyén belüli területi különbségeket annak érdekében, hogy a megye észak-déli megosztottsága oldódjon, területi egysége integráltabb legyen.

E területi prioritás alapvetően a megye két kedvezményezett járását, a komplex programmal fejlesztendő Sárbogárdi járást és a fejlesztendő Enyingi járást célozza, és célkitűzése, hogy a társadalmi kohézió növelése érdekében speciális, területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések valósuljanak meg a közlekedés, a gazdasági szerkezetváltás, és a szociális és közszolgáltatási infrastruktúra és szolgáltatások terén.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések								
Közlekedésfejlesztés	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság	2021-2027	2.500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (MIOP, HOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	igen
Gazdasági szerkezetváltást elősegítő fejlesztések (pl. helyi termelők támogatása, lakhatási lehetőségek)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság, vállalkozások, állás-keresők	2021-2027	700			igen
Foglalkoztathatóság javítása, foglalkoztatottság szintjének növelése	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Kormányhivatal	lakosság	2021-2027	120			igen
2. Szociális funkciók megerősítése								
Szociális gazdaság	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozók (szociális gazdálkodók)	állás-keresők, vállalkozások	2021-2027	500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (MIOP, HOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program,	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	
Szociális infrastruktúra és szolgáltatások (pl. idősgondozás, gyermekjóléti szolgálat fejlesztése)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	950			

						közfoglalkoztatási mintaprogram)		
3. Társadalmi kohézió								
Társadalmi felzárkózás, társadalmi innováció (pl. szociális településrész-rehabilitáció)	prioritás célterülete	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	hátrányos helyzetű lakosság	2021-2027	500	VMOP 1. és 3. prioritás és egyéb EU-s (HOP), valamint hazai források (pl. Jelenlét Program, Magyar Falu Program)	Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések • Szociális funkciók megerősítése • Társadalmi kohézió
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a periférikus és vidéki térségek felzárkóztatása célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az elmúlt tervezési időszak beavatkozásai ellenére a kiterjedt társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetű periférikus térségek. (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség). • A Győr-Tatabánya-Komárom-Mór-Székesfehérvár-Dunaújváros-Paks-Kecskemét ipari/logisztikai nagyklaszterek közötti innováció orientált, K+F, közlekedési hálózatok fejlesztése. • A helyi termékek előállításával, rövid ellátási láncokkal, a helyi gazdaság „újrafelfedezésével”, térségi autonómiával kapcsolatos attitűdök erősödése az intézményi szereplők és a lakosság szempontjából.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a hátrányos helyzetű periférikus térségek (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) jelentik.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Magyar Közút Zrt. • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. • Kormányhivatal • Nonprofit szervezetek, • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • térség munkavállalói, álláskeresői • lakosság • vállalkozások • leszakadó társadalmi csoportok / hátrányos helyzetű lakosság

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>5,32 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 3. prioritás, • HOP, • VINOP, • MIOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: OFA programok, Jelenlét Program, Magyar Falu Program közfoglalkoztatási mintaprogramok)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • Korai iskolaelhagyók aránya Dél-Fejérben • Vándorlási egyenleg (elvándorlás és odavándorlás különbözete) Dél-Fejérben • Fejlesztések által érintett településeken az ingatlanérték változása

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
4.1 Speciális területi jellegből fakadó kihívásokra reagáló fejlesztések	2,65	0,67	3,32
4.3 Szociális funkciók megerősítése	1,2	0,3	1,45
4.4 Társadalmi kohézió	0,4	0,1	0,5
Összesen	4,25	1,07	5,32

V. TERMÉSZETI KÖRNYEZET VÉDELME

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás fő célja a természeti környezet védelme, a zöld területek megőrzése, növelése. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

Az elmúlt évtizedek trendje, hogy csökkenő zöldterületek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi megyét, mely kiemelten fontossá teszi a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. Ennek okán a prioritás fő célja a természeti környezet védelme, a zöld területek megőrzése, növelése. Ennek keretében a prioritás támogatja a környezetvédő beruházásokat hulladékgazdálkodástól a körforgásos gazdaság feltételeinek megteremtésén át a biodiverzitást, természet- és tájvédelemet segítő fejlesztésekig.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Természeti környezet védelme							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Környezetvédelmi beruházások								
Települési zöldterületek, zöldfelületek	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság	2021-2027	6.700	VMOP 1. és 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program)	A programba bevont települések száma Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma	igen
Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Hulladékkezelő Nonprofit szervezetek	lakosság	2021-2027	2.500			igen
Biodiverzitás, természet- és tájvédelem, vízminőség	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Természetvédelmi kezelők Víziközmű szervezetek Nonprofit szervezetek	lakosság	2021-2027	1.000			
Egyéb környezetvédelmi infrastruktúra (zaj, levegőtisztaság)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt. Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	na.			igen
2. Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása								
Agrár-környezet- és tájgazdálkodás	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban	agrár vállalkozások	2021-2027	1.000	VMOP 1. és 2. prioritás és egyéb EU-s	A programba bevont	

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		lévő gazdasági társaságok Vállalkozások				(ZIKOP, VINOP és EMVA források), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program)	települések száma Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma	
Turisztikai célú hasznosítás (pl. tanösvények, kilátó)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Természetvédelmi kezelők Nonprofit szervezetek	lakosság, turisták	2021-2027	800			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Környezetvédelmi beruházások • Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják természeti környezet védelme célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Duna-völgy és a Séd-Gaja-Nádor rendszer, a Sió a Váli-víz és a Szent László patak által kialakított megyei szintű vízfolyás-hálózat jó állapotának megőrzése. • Velencei-tó védelme • Termőhelyi adottságok, borvidék megőrzése • Csökkenő zöld területek, egyre nagyobb fokú beépültség jellemzi megyét, mely kiemelten fontossá teszi, a megmaradt zöldterületek óvását, azok területének növelését. • Az eróziós veszélyeztetettség mérséklése. • Vízszennyezés veszélyezteti a felhasználható vízkészletet. • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Helyi zöld és kék infrastruktúra állapota eltérő a megyében, az elhanyagoltabb területek fejlesztése.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Hulladékkezelő • Nonprofit szervezetek • Természetvédelmi kezelők • Víziközmű szervezetek • Nonprofit szervezetek • Magyar Közút Zrt. • Vállalkozások

Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták • agrár vállalkozások
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>12,2 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. és 2 prioritás • ZIKOP, • EMVA források, • VINOP, • hazai források (különösen: Nemzeti Környezetvédelmi Program, Országfásítási Program, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Környezetvédelemhez és természetvédelemhez kapcsolódó projektek száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
5.1 Környezetvédelmi beruházások	8,16	2,04	10,2
5.2 Természeti erőforrások nem terhelő hasznosítása	1,6	0,4	2
Összesen	9,76	2,44	12,2

VI. KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAIVAL SZEMBENI ELLENÁLLÓSÁG FOKOZÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás fő célja, hogy a tisztább, egészségesebb környezetben élhessenek a megye lakói. Ehhez fontos az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás. A célja továbbá, hogy Fejér megye települési és természeti környezete a klímaváltozás negatív hatásaival szemben ellenállóbb legyen. A prioritás a fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

2. Zöldebb, karbonszegény Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelemben való befektetéssel

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseivel

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

Az éghajlatváltozás okozta kockázatok kezelése, valamint a váratlan eseményekre és egészségügyi veszélyhelyzetekre való felkészültség szintjének növelése is a stabil életkörülmények létrehozását szolgálják. Így a prioritás fő célja, hogy tisztább, egészségesebb környezetben élhessenek a megye lakói. Ennek megvalósításához fontos az alacsonyabb szén-dioxid-kibocsátásra való áttérés, a környezeti kockázatok csökkentése, a hatékonyabb erőforrás-felhasználás, ugyanis a klímaváltozás elleni küzdelem eszközei az energiahatékony és fenntartható tevékenységek előnyben részesítése, valamint a lakosság környezettudatosságának erősítése.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Klíma-alkalmazkodás, klímavédelem (pl. árvízvédelem, villámárvíz-elvezetés, öntözés és esővíz-megőrzése)							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások								
Klíma-alkalmazkodás, klímavédelem (pl. árvízvédelem, villámárvíz-elvezetés, öntözés és esővíz-megőrzése)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Víziközmű szolgáltatók Természetvédelmi kezelők Víziközmű szervezetek Vállalkozások	lakosság	2021-2027	28.055	VMOP 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, MAKOP), valamint hazai források (pl. Országfásítási Program, Modern Városok Program)	A programba bevont települések száma	igen
Városi/települési zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése (pl. klímaellenállóbb települések fejlesztése)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat	lakosság	2021-2027	5.300			igen
2. Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése								
Energiahatékonyság	megye egész területe	Megyei önkormányzat Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	lakosság	2021-2027	25.270	VMOP 2. prioritás és egyéb EU-s (ZIKOP, VINOP), valamint hazai források (pl. Nemzeti Környezetvédelmi Program)	A programba bevont települések száma Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken	
Megújuló energia-felhasználás (termelés, felhasználás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	lakosság	2021-2027	4.700			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Klímaváltozás negatív hatásainak mérséklésére tett beavatkozások • Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fokozására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A fokozó légszennyezés káros hatásai érezhetőek a megyében, a kibocsátás mérséklése szükséges. • Nagy eróziós veszélyeztetettség (víz- és szélerózió, lösz falak, szakadó partok) az intenzíven művelt mezőügyi talajokon és a Vértes-Velencei hegyvidéken. (Megye középső és déli területét a mezőgazdaság uralja, így a természeti értékek mozaikosan tudtak fennmaradni).
Területi hatókör
A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Víziközmű szolgáltatók • Természetvédelmi kezelők • Víziközmű szervezetek • Vállalkozások
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>63,3 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 2. prioritás, • ZIKOP, • VINOP, • MAKOP • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Nemzeti Környezetvédelmi Program, Modern Városok Program, Magyar Falu Program stb.)

Méréshez tervezett indikátorok

- A programba bevont települések száma
- Az ÜHG kibocsátás becsült csökkenése CO2 egyenértéken

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
6.2 Klímaváltozás negatív hatásainak mészkéklésére tett beavatkozások	26,7	6,7	33,4
6.3 Kibocsátás és ökológiai lábnyom csökkentése	23,9	6,0	29,9
Összesen	50,6	12,7	63,3

VII. TELEPÜLÉSI ÉPÍTETT KÖRNYEZET FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás az épített környezet védelmére, annak minőségi javulására helyezi a hangsúlyt. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniószerterve való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseihöz

Átfogó célok:

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.

Prioritás keretében elérendő célok

Fontos, hogy kiemelt figyelmet és törődést mutassunk az épített értékek megőrzésére, megóvására. A lakókörnyezeti fejlesztések (pl. települési infrastruktúra, szolgáltatások és közművek), a településkép javítása segíti a vonzó és élhetőbb környezet megteremtését, növeli a helyi társadalom kötődését: ennek okán a prioritás célkitűzése az épített környezet védelmére, annak minőségi javulására, valamint a különböző közlekedési módok fejlesztésére helyezi a hangsúlyt.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Települési épített környezet fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Épített környezet fejlesztése								
Belterületi út, kerékpárút, járda	megye egész területe – kivéve IV. prioritás területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Magyar Közút Zrt.	lakosság	2021-2027	141.704	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP, MIOP, ZIKOP), valamint hazai források (pl. Magyar Falu Program, Modern Városok Program, Nemzeti Környezetvédelmi Program)	A programba bevont települések száma Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma	igen
Belterületi csapadékvíz elvezetés	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vízművek	lakosság	2021-2027	22.760			
Barnamezős területek rekonstrukciója	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok	lakosság, vállalkozások	2021-2027	18.740			
Víziközmű rendszerek felújítás, ivóvíz hálózatok és ivóvíz minőség	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Víziközművek	lakosság	2021-2027	3.450			
Szennyvízelvezetés- és tisztítás	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Víziközművek	lakosság	2021-2027	14.150			igen

2. Közlekedési módok fejlesztése								
Térségi és helyi közösségi közlekedési infrastruktúra és szolgáltatások, intermodális csomópontok	megye egész területe	Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság, vállalkozások	2021-2027	4.929	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (MIOP), valamint hazai források	A programba bevont települések száma	
Közlekedésbiztonsági fejlesztések	megye egész területe	Magyar Közút Zrt. Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság	2021-2027	na			
Európai TEN-T hálózatok illesztése	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., Vasút Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	lakosság, vállalkozások	2021-2027	na			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Épített környezet fejlesztése • Közlekedési módok fejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják települési épített környezet fejlesztése célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastrukturális szempontból lemaradt települések fejlesztése, mellyel a települések felzárkózási lehetőségei növekednének • Alacsony szintű a kiépített kerékpárút-hálózat. • A városok közelében és azok csomópontjainál forgalmi dugók alakulnak ki, a nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedés, illetve az országos átlagot is túlszárnyaló 1000 lakosra jutó személygépkocsi állomány okán. A forgalom korlátozottságát fokozza, hogy a közúti közlekedésben a futó programok a gyorsforgalmi utak országhatárig való kiépítését, a még be nem kötött megyei jogú városok közlekedési hálózatba való integrálását és a nagyteljesítményű ipari-logisztikai központok hálózati kiépítési programjai miatt Közép-Dunántúl a fejlesztésekből kimaradt.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a szociális rehabilitációs célú fejlesztéseket, mivel ezen terület esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar Közút Zrt • Vasút • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vízművek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • vállalkozások

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>205,7 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP, • MIOP, • ZIKOP, • hazai források (különösen: Magyar Falu Program, Modern Városok Program, Nemzeti Környezetvédelmi Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Megújult közösségi terek és közművelődési intézmények száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
7.1 Épített környezet fejlesztése	160,6	40,2	200,8
7.2 Közlekedési módok fejlesztése	3,9	1,0	4,9
Összesen	164,6	41,1	205,7

VIII. KULTURÁLIS ÉS TÖRTÉNELMI ÖRÖKSÉGEK ÁPOLÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A helyi történelem, kultúra megőrzése, a helyi identitás erősítése a prioritás fő célja. Ez alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseéhez

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

II. Élhető megye és települések

Területi stratégiai célok:

I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése

II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése

A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térséget, mivel az a XI. prioritás keretében kerül komplex módon fejlesztésre.

Prioritás keretében elérendő célok

Fontos, hogy kiemelt figyelmet és törődést mutassunk a kulturális és történelmi értékek és örökség megőrzésére, megóvására. Ez gazdaságilag és közösségépítésben is fontos szerepet tölt be, egyben a kulturális sokszínűség forrása, amely a kapcsolódó turisztikai szolgáltatások megjelenését, megerősödését indukálja. A kulturális és történelmi örökségekhez való jobb hozzáférhetőség biztosításával, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztésével a VIII. prioritás a helyi történelem, kultúra megőrzésére, a helyi identitás erősítésére helyezi a hangsúlyt.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve: Kulturális és történelmi örökségek ápolása								
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférések, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutatásának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése								
Turizmusfejlesztés (<i>turisztikai attrakciók fejlesztése, megújítása – pl. fürdők, rekreációs lehetőségek</i>)	megye egész területe - kivéve XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	lakosság, turisták	2021-2027	6.200	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Népi Építészeti Program)	A programba bevont települések száma Megújult közművelődési intézmények száma	igen
2. Helyi örökségek ápolása								
Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése (turisztikai szempontok szerint) (<i>pl. rendezvények, közösségi programok és infrastruktúra</i>)	megye egész területe - kivéve XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Nonprofit szervezetek Kormányhivatal	lakosság, turisták	2021-2027	5.000	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Népi Építészeti Program)	A programba bevont települések száma Megújult közművelődési intézmények száma	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése • Helyi örökségek ápolása
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják kulturális és történelmi örökségek ápolása célkitűzéseinek megvalósítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktív nagyszámú országos és helyi civil szervezet működik a megyében, melyek a helyi közösségek megőrzésére alkalmasak. • A történelmi borvidék turisztikai célú kihasználása. • Helyi, Budapest környéki turisztikai desztinációk fejlesztése, ezzel az elmaradt területek felzárkóztathatóvá válhatnak. • Turisztikai adottságok a természeti környezet is kiemelkedő, melynek megóvása, elérhetősége a terület fejlődéséhez vezethet. • A fenntartható város/várostérség/kiemelt térség, épített örökség megőrzésének feltételei, kastély- és kertprogramok, műemlék együttesek felújítása a szűkülő költségvetés miatt beszűkül. Hiányos a funkciók turisztikai szolgáltatásokkal való összekapcsolása.
Területi hatókör
<p>A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti, kivéve a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes térségét, mivel az a XI. prioritás keretében kerül komplex módon fejlesztésre.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vállalkozások • Nonprofit szervezetek • Kormányhivatal
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták

Forrásigény és forrásösszetétel
<p>11,2 milliárd Forint</p> <p>Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP, • hazai források (különösen: Kisfaludy Program, Népi Építészeti Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programba bevont települések száma • Megújult közművelődési intézmények száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
8.1. Kulturális és történelmi örökségekhez való hozzáférésének, a helyi környezet jobb megismerhetőségének, bemutatathatóságának, turisztikai célú hasznosításának fejlesztése	5,0	1,2	6,2
8.2. Helyi örökségek ápolása	4,0	1,0	5,0
Összesen	9	2,2	11,2

IX. VÁLLALKOZÁSOK FEJLŐDÉSI LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

Fejér megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, továbbá a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások támogatását célozza meg a prioritás. A fentiek alapján a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

3. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal

5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén.

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése

I.3 Területi különbségek mérséklése, jobban összetartó, szociálisan érzékenyebb megye

III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti, de:

- a szociális célú gazdaságfejlesztési beavatkozások esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett.
- turisztikai célú fejlesztések esetében a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térségének fejlesztései a XI. prioritás keretében kerülnek komplex módon fejlesztésre.

Prioritás keretében elérendő célok

A vállalkozások fejlesztési, forrás-felhasználási képességeinek megerősítése kiemelkedő fontosságú, ám fontos, hogy külön szükséges kezelni méretkategóriák alapján a vállalkozásokat: míg a kis és középvállalkozások esetén a fejlődési pálya, a továbblépés lehetőségeinek megteremtése a cél, addig nagyobb vállalkozások esetén helyi munkaerő minőségi fejlesztésével lehet a legnagyobb eredményt elérni. A prioritás Fejér megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, továbbá a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások támogatását célozza meg több eszközzel: a közlekedési infrastruktúrák és logisztikai, telephelyeket érintő fejlesztések segíthetik a gazdasági szereplőket; az elérhetőség javítása, az üzleti szektort kiszolgáló infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés pedig nem csak a működés alapjait szolgáltatja, hanem segíti a vállalkozások nemzetközi piacokon való jelenlétét, a globális értékláncokba való becsatlakozását.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítása							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások								
Üzleti környezet (pl. ipari park, inkubátorház)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások	2021-2027	8.615	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, közfoglalkoztatás, Irinyi Terv, HEPA támogatásai)	A programban résztvevő vállalkozások száma Aggregált iparűzési adóbevétel alap változása a megyei településeken	igen
Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. vvt, munkahelymegtartás)	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások	2021-2027	2.170			igen
Szociális gazdaság	megye egész területe – kivéve IV. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Kormányhivatal Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	vállalkozások hátrányos helyzetű munkavállalók	2021-2027	790			igen
2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések								
Közúti fejlesztések (<i>autópálya és gyorsforgalmi út fejlesztések</i>)	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	vállalkozások munkavállalók	2021-2027	37.960	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (MIOP), valamint hazai források		igen
Vasúti fejlesztések, intermodális csomópontok	megye egész területe	Magyar Közút Zrt., MÁV Zrt., MÁV-START Zrt	vállalkozások	2021-2027	na			igen

FEJÉR MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM 2021-2027

		Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő	munkavállalók					
3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése								
Szálláshelyek	megye egész területe – kivéve a XI. prioritás alá tartozó területek	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Vállalkozások	turisták turisztikai szolgáltatók	2021-2027	1.500	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP), valamint hazai források (pl. Kiszalud Program, Magyar Falu Program)	A programban résztvevő vállalkozások száma Aggregált iparűzési adóbevétel alapváltozása a megyei településeken	igen
Helyi termékek értékesítése, helyi piacok	megye egész területe	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Megyei önkormányzat Vállalkozások Nonprofit szervezetek	lakosság, vállalkozások turisták	2021-2027	2.221			igen

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások • Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések • Szálláshely és vendéglátás fejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják Vállalkozások fejlődési lehetőségeinek biztosítására irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A megye erősségei közé tartozik, hogy erős KKV-i körrel rendelkezik, ezek fejlődési útjainak biztosítása elengedhetetlen • Fontos a szakképzett munkaerő helyben tartása • A hátrányos helyzetű területek társadalmi, foglalkoztatottsági, gazdasági, és infrastrukturális szempontból lemaradtak, melyek felzárkózása a területi különbségek mérséklésének elengedhetetlen feltétele.
Területi hatókör
<p>A prioritás területileg a teljes megyét érinti, de:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a szociális célú gazdaságfejlesztési beavatkozások esetén a hátrányos helyzetű periférikus térségekre (Dél-Fejér, Sárbogárdi, Enyingi járás, Közép-Duna Menti Kiemelt Térség) a IV. prioritás vonatkozik, komplex fejlesztési programok megvalósítása mellett. • • turisztikai célú fejlesztések esetében a Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia Szíve), Vértes, Budapest környéke turisztikai térségének fejlesztései a XI. prioritás keretében kerülnek komplex módon fejlesztésre.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Magyar Közút Zrt., • MÁV Zrt., MÁV-START Zrt. • Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Megyei önkormányzat • Vállalkozások • Nonprofit szervezetek • Kormányhivatal
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • hátrányos helyzetű munkavállalók • munkavállalók • turisták • turisztikai szolgáltatók • lakosság, • vállalkozások

Forrásigény és forrásösszetétel
53,22 milliárd Forint Finanszírozó forrás: <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás, • VINOP, • MIOP, • egyéb hazai támogatási programok (különösen: Irinyi Terv, HEPA támogatásai, Kiszalud Program, Magyar Falu Program.)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban résztvevő vállalkozások száma • Aggregált iparüzési adóbevétel alap változása a megyei településeken

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
9.1. Üzleti infrastruktúra és üzleti szolgáltatások	9,3	2,3	11,6
9.2. Gazdasági fókuszú közlekedési fejlesztések	30,3	7,6	37,9
9.3. Szálláshely és vendéglátás fejlesztése	2,98	0,74	3,72
Összesen	42,58	10,64	53,22

X. VÁLLALKOZÁSOK K+F+I TELJESÍTMÉNYÉNEK NÖVELÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a vállalkozások K+F+I tevékenységének ösztönzését célozzák meg. A prioritás a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

Kapcsolódás a Területfejlesztési Konceptió stratégiai célkitűzéseihez

Átfogó célok:

III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

III.1 Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése, elősegítése, intelligens megye

III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a teljes megyét érinti.

Prioritás keretében elérendő célok

A már meglévő K+F+I kapacitások fejlesztése, valamint új kapacitások építése kiemelkedő fontosságú. Ezt egészíti ki az okos szemlélet gazdasági térben való alkalmazása: az információs és kommunikációs technológiák minél szélesebb körű elérhetőségének segítése, a digitalizáció nyújtotta lehetőségek kiaknázása. Ehhez fontos a vállalkozói oldal felkészítése, a helyi munkaerő képzése, az innovatív gazdaságfejlesztési tevékenységek támogatása, és hogy a felsőoktatási intézmények és a gazdaság szereplői közötti kapcsolatok új szintre lépjenek a kutatás-fejlesztés terén.

A prioritás ugyan a megye teljes területét célozza, ám a gazdasági térstruktúrája okán a prioritás területileg fókuszált: a megyei jogú városok (Székesfehérvár, Dunaújváros), valamint Martonvásár (Agrártudományi Kutatóközpont) esetén várható a prioritás legnagyobb hatása.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Vállalkozások K+F+I teljesítményének növelése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Digitalizáció, IKT								
Vállalkozások digitális jelenlétének, IKT készségeinek fejlesztése	megye egész területe	Vállalkozások	vállalkozások	2021-2027	550	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s programok (főként VINOP)	A programban résztvevő vállalkozások száma	
2. Innováció, kutatás-fejlesztés								
Megye K+F+I teljesítményének növelése	megye egész területe	Vállalkozások Egyetemi kutatóhelyek	innovatív vállalkozások térség munkavállalói	2021-2027	15.000	VINOP NKFIH innovációs és kutatási pályázatok	A programban résztvevő vállalkozások száma 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege	
3. Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai								
Kutatóhelyek gazdasági kapcsolódásainak támogatása	megye egész területe	Vállalkozások Egyetemi és szakképzési kutatóhelyek / gyakorlati helyek	innovatív vállalkozások térség munkavállalói diákok	2021-2027	10.000	VINOP NKFIH innovációs és kutatási pályázatok	A programban résztvevő vállalkozások száma 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege	

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Digitalizáció, IKT • Innováció, kutatás-fejlesztés • Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják a vállalkozások K+F+I teljesítményének növelésére irányuló fejlesztéseket:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A GDP arányos kutatás-fejlesztési ráfordítások tekintetében a megye 2017-ben a 11. helyet foglalta el a megyék rangsorában, ezért a K+F ráfordítások növelése, kutatási együttműködések bővítése, kutatói létszám emelése indokolt. • Székesfehérvár erőfeszítései és a duális képzés kiterjedt alkalmazása ellenére a megye felsőoktatási és innovációs potenciálja – a magyar egyetemi városokkal összehasonlításban - visszaszorul, pozícióvesztés tapasztalható a K+F beruházások tekintetében. • Az intelligens szakosodási stratégia alapján a megye és a régió kitörési pontja lehet a villamosmérnöki, informatika, az anyagtechnológia és kapcsolódó műszaki területek (Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kar, Dunaújvárosi Egyetem), a társadalomtudományok (Kodolányi János Egyetem), valamint a mezőgazdasághoz kapcsolódó, a gyakorlati megvalósítást is magába foglaló alap-, módszertani és alkalmazott komplex kutatások megerősítése (Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományi Kutatóközpont Mezőgazdasági Intézet, Martonvásár). • A felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők közötti együttműködések, partnerségek erősítése javítják a regionális-térségi munkaerő-piaci igények kielégítését, az innováció térbeli kiterjedését és a K+F eredmények nagyobb mértékű hasznosítását. • Vállalkozások innovációs beruházásainak, a technológiai transzferek és kutatás-fejlesztések ösztönzése
Területi hatókör
A prioritás területi fókuszát a teljes megye jelenti.
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozások • Egyetemi és szakképzési kutatóhelyek / gyakorlati helyek
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • vállalkozások / innovatív vállalkozások • térség munkavállalói • diákok

Forrásigény és forrásösszetétel
25,55 Mrd. Forint
Finanszírozó forrás:
<ul style="list-style-type: none"> • VINOP • VMOP 1. prioritás • egyéb hazai források – különösen: NKFIH innovációs és kutatási pályázatok
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban résztvevő vállalkozások száma • 1000 lakosra jutó K+F ráfordítások összege

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
10.1 Digitalizáció, IKT	0,4	0,1	0,55
10.2 Innováció, kutatás-fejlesztés	12,0	3,0	15,0
10.3 Gazdaság és a szak- valamint felsőfokú oktatás kapcsolódásai	8,0	2,0	10,0
Összesen	20,4	5,1	25,55

XI. SZÉKESFEHÉRVÁR; VELENCEI-TÓ, VÁLI-VÖLGY (PANNÓNIA SZÍVE); VÉRTES ÉS BUDAPEST KÖRNYÉKE TURISZTIKAI TÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK TURISZTIKAI FEJLESZTÉSE

Prioritáshoz kapcsolódó célok

Kapcsolódó EU célkitűzések

A prioritás a vállalkozások K+F+I tevékenységének ösztönzését célozzák meg. A prioritás a következő EU-s célkitűzésekhez kapcsolódik:

1. Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül

Kapcsolódás a Területfejlesztési Koncepció stratégiai célkitűzéseire

Átfogó célok:

- I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség
- II. Élhető megye és települések
- III. Innovatív és fejlődő gazdaság

Területi stratégiai célok:

- I.1 Helyi identitás és közösségek megerősítése
- I.2 Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése
- II.1 Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése
- II.2 Természetes környezet megőrzése és klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye
- III.2 Gazdasági környezet fejlesztése

A prioritás területileg a következő területeket érinti: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve) Vértes és Budapest környéke.

Prioritás keretében elérendő célok

A prioritás területi alapú fejlesztéseket helyez fókuszba: a Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve), Vértes és Budapest környéke turisztikai térség által fémjelzett térség kapcsán a turizmus infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztése, illetve a közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése adja a prioritás fókuszát.

A térségben rengeteg turisztikai lehetőség rejlik, Budapesthez közeli, de mégis unikális terület, ahol a nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedése okán indokolt a közúti hálózat fejlesztése is, hogy a folyamatos közlekedés biztosítva legyen a gazdaság és a szolgáltatások számára.

Prioritás részletes tartalmának bemutatása

Prioritás neve:	Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és Budapest környéke turisztikai térség településeinek turisztikai fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1. Turizmusfejlesztés								
Fürdőhelyek fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	lakosság, turisták,	2021-2027	33.320	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP) és hazai források (pl. Kiszalud Program)	A programban részvevő vállalkozások száma A programba bevont települések száma	
Szálláshelyek fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	turisták, turisztikai szolgáltatók	2021-2027	3.120			
Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése	területi cél	Vállalkozások	lakosság, turisták,	2021-2027	5.697			
2. Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése								
Kulturális attrakció fejlesztés	területi cél	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Vállalkozások,	lakosság, turisták,	2021-2027	5.792	VMOP 1. prioritás és egyéb EU-s (VINOP) és hazai források (pl. Kiszalud Program)	A programban részvevő vállalkozások száma A programba bevont települések száma	
Egyéb turisztikai attrakció fejlesztés (pl. gasztronómia)	területi cél	Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok Nonprofit szervezetek Vállalkozások,	lakosság, turisták,	2021-2027	3.676			

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések

Prioritás keretében tervezett intézkedések megnevezése
<ul style="list-style-type: none"> • Turizmusfejlesztés – infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés • Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése
Tervezett fejlesztések tartalmának és indokoltságának összefoglalása
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptiójának Helyzetelemző munkarésze alapján a következő tényezők indokolják Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy, Vértes térség fejlesztését:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Területben rengeteg turisztikai lehetőség rejlik, Budapesthez közeli, de mégis unikális terület • A nehézgépjármű és tranzitforgalom növekedése okán indokolt a közúti hálózat fejlesztése, hogy a folyamatos közlekedés biztosítva legyen a gazdaság és a szolgáltatások számára..
Területi hatókör
<p>A prioritás területileg a következő területeket érinti: Székesfehérvár, Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve) Vértes és Budapest környéke.</p>
Jellemző kedvezményezettek
<ul style="list-style-type: none"> • Települési önkormányzatok és tulajdonukban lévő gazdasági társaságok • Nonprofit szervezetek • Vállalkozások,
Fő célcsoport
<ul style="list-style-type: none"> • lakosság • turisták • turisztikai szolgáltatók
Forrásigény és forrásösszetétel
<p>51,64 milliárd Forint   Finanszírozó forrás:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VMOP 1. prioritás • VINOP • hazai források (különösen Kisfaludy Program)
Méréshez tervezett indikátorok
<ul style="list-style-type: none"> • A programban részvevő vállalkozások száma • A programba bevont települések száma

Intézkedések pénzügyi ütemterve

	Indikatív forrás 2021-2024 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2025-2027 (milliárd Ft)	Indikatív forrás 2021-2027 összesen (milliárd Ft)
11.1 Turizmusfejlesztés - infrastruktúra, termék- és szolgáltatásfejlesztés	33,71	8,43	42,14
11.2 Közművelődés, kultúra, közösségi terek infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztése	7,6	1,9	9,5
Összesen	41,31	10,33	51,64